

La S. D. Portmany compleix 100 anys

per Marià Torres i Torres

Aquest any 2023 la S.D. Portmany en compleix cent des de la seua fundació l'any 1923. Sant Antoni de Portmany l'any 1923 era un poble de pagesos i pescadors que tenia poc més de 4.721 habitants, i això comptant la població que vivia als pobles. Feia cinc anys que la maleïda pesta de grip espanyola, «s'any des grip» (1918), havia atacat de fort també la població de Portmany. Sant Antoni de Portmany tenia una bona carretera que comunicava Sant Antoni amb la ciutat d'Eivissa; també hi havia una línia regular i diària d'autobusos que donava un bon servei de transport entre el poble i la ciutat. Així mateix, hi havia algun empresari emprenedor que feia el transport de correu amb un llaüt entre el port de Portmany i el port de València. Se'n duia carrasca, carbó, ametlles i garroves i portava arròs, oli i adobs per a la terra. Prop de l'església ja hi havia botigues de queviures, com la de Can Prats, que també compraven ametlles, garroves, gallines i ous, i un dia per setmana les duïen al port de Vila amb un camió de càrrega per embarcar-les cap a Barcelona i València. També hi havia una petita indústria de peix i llagosta, que guardava el material fresc i viu dins la cova des Peix o de ses Llagostes, més antigament dita cova des Vell Marí, a més d'algun bar, cafè en deien aleshores, on els pinxos i el jovent i els majors solien anar a fer un beuret o una partida de cartes. Dels jòvens de bona edat, una part havia emigrat a Amèrica o a l'Alger per intentar guanyar una modesta fortuna que els permetria construir una casa o ampliar el ca-

Resum

Aquest any 2023 se celebra el centenari de la creació de la Sociedad Deportiva Portmany, una institució social i esportiva que ha estat important per la gran tasca que ha fet d'apropar aquest esport al poble de Sant Antoni de Portmany; però també com a eina de vertebració social i com a entitat dinamitzadora de la societat de Portmany.

Paraules clau: Marià Torres Torres, S.D. Portmany, esport, futbol, cultura, Eivissa.

Abstract

This year 2023 the Portmany Sports Society (Societat Deportiva Portmany) is celebrating its centenary. This social and sportive institution has been significant to Sant Antoni de Portmany's town not only due to its great job in the practice of this sport, but also as an emerging entity to the society of Portmany.

Keywords: Marià Torres Torres, S.D. Portmany, sport, football, cultur, Eivissa.

Primer equip de la S.D. Portmany, durant la temporada 1923-1924. Drets: Toni Mosson, Joan Prats, Toni Corona, Toni Pouet, Jaume Vinyes, Vicent Bonet, Vicent Mestre. Baix: Toni Soler, Vicent Mino, Pep Estanyer, Maru, Pep Portmany, Pepito Mino, preparador. Col·lecció família Pepito Mino

El primer equip de la S.D. Portmany. Temporada 1923-1924.

Equip femení de la S.D. Portmany. Arxiu S. D. Portmany

sament familiar. Una altra colla de jòvens complia el servei militar obligatori, i els que quedaven al poble es divertien com podien donant puntades de peu a una pilota de pedaç. I així comença la història del futbol a Sant Antoni de Portmany.

La S.D. Portmany va néixer al poble de Sant Antoni de Portmany d'Eivissa i va ser fundada per Blai Perelló Bonet, que va arribar a Sant Antoni com a funcionari tècnic de fars, procedent de Mallorca. L'objectiu d'aquesta institució esportiva era educar els jòvens, així com el públic que assistís a veure els partits, en la pràctica d'aquest joc esportiu. Blai Perelló Bonet va ser el seu primer president. Si no anam errats, avui dia l'equip de la S.D. Portmany és el degà dels equips i

clubs de futbol de les illes Balears.

El primer equip de la S.D. Portmany estava constituït pels següents jugadors, que apareixen a la fotografia de la pàgina anterior: (drets) Toni Mosson, Joan Prats, Toni Corona, Toni Pouet, Jaume Vinyes, Vicent Bonet, Vicent Mestre, (asseguts), Toni Soler, Vicent Mino, Pep Estanyer (capità de l'equip), Maru, Pep Portmany, Pepito Mino (preparador). I el primer president de la societat va ser en Blai Perelló Bonet, com s'ha dit.

Entre els anys 1923 i 1927, l'equip de futbol entrenava i jugava els seus partits en un solar pel qual pagava un lloguer i que es trobava situat entre els actuals carrers de Barcelona, Alacant, Maó i Rosalia. A partir de 1928, l'empresari Josep

Roselló Cardona "Pep de na Mossona" va cedir de manera gratuïta un solar ubicat a l'oest de l'actual plaça d'Espanya. En aquest camp es varen començar a jugar partits amb altres equips de l'illa. A partir de 1962 es va inaugurar el camp actual, pel qual l'Ajuntament pagava un lloguer, i que més tard va ser adquirit per l'Ajuntament i va passar a ser camp municipal. Durant els anys de la Guerra Civil i primeries del franquisme fins al 1945, podem dir que el futbol de competició quasi va desaparèixer.

Al llarg d'aquests cent anys la S. D. Portmany ha estat una institució dinamitzadora d'activitats socioculturals, a part de la pràctica esportiva del futbol, com ara l'organització de les festes patronals de Sant Antoni i Sant Bartomeu, la berenada i la torrada de gerret a la platja de cala Gració del Dijous Llarder, les festes de Reis i de Cap d'Any, les festes de disfresses de Carnestoltes, paelles populars, etc. A la premsa antiga ja hem llegit que l'any 1931 la S. D. Portmany era l'encarregada de preparar els actes de la diada de Sant Bartomeu.

La S.D. Portmany, al llarg dels cent anys d'història ha estat una associació que ha servit per integrar socialment el jovent que ha anat arribant des de fora de l'illa a Sant Antoni per buscar un lloc de treball. Entre els anys 1968 i 1973 el Portmany va tenir un equip de futbol femení, cosa que el converteix en un precedent molt important en la integració de la dona en la pràctica de l'esport. L'any 1973 encara hem trobat un anunci d'un partit femení del Portmany, de l'equip de solteres contra el de casades.

L'any 1972 va ser un any important per al Portmany perquè va poder inaugurar un local social per a fer reunions i activitats. Fins i tot balls de saló. Aquest local social estava situat al carrer de Barcelona, davant el Cine Regio actual. A partir d'aquest any es va fer realitat aquell objectiu que s'havia proposat el Portmany de convertir la institució en una casa d'esports i de cultura. Aquest any al programa de festes de Sant Bartomeu ja hi apa-

A dalt, anunci publicat a *Diario de Ibiza* el 1973 (Hemeroteca de l'Arxiu Històric d'Eivissa).
A baix, programa d'actes del 50è Aniversari, publicat a *Diario de Ibiza* el 1973. (Hemeroteca de l'Arxiu Històric d'Eivissa).

reixen regates d'optimist organitzades per la S. D. Portmany, la Secció Colombòfila, secció de ciclisme, etc. Des de la seua fundació, la S. D. Portmany havia tengut la voluntat d'integrar altres esports com el bàsquet, handbol, tennis, colombofilia, futbol sala i petanca.

L'any 1973, quan la S. D. Portmany va complir els cinquanta anys, ho va celebrar amb un completíssim programa d'activitats esportives i culturals, amb música, ball, concurs de dibuix, etc.

La S. D. Portmany va tocar el cel esportiu la temporada futbolística 1977-1978, quan va jugar a la tercera divisió nacional. Anys més tard, la temporada 1983-1984 va jugar l'eliminatòria de la copa del Rei amb un partit contra l'Atlètic de Madrid, amb un resultat d'empat a dos gols en el partit jugat a casa i de tres a un a favor de l'Atlètic a Madrid en el partit jugat a camp contrari.

La S. D. Portmany és avui dia una entitat socioesportiva ben viva i dinàmica, que compta en aquest moment amb una vintena d'equips de futbol.

MARIÀ TORRES I TORRES ■

Fútbol

CAMPO S. D. PORTMANY SAN ANTONIO

JUEVES 28 DE JUNIO A LAS 9,30 NOCHE

C. F. SAN RAFAEL

S. D. PORTMANY

(Campeón de Baleares Aficionados)

A LAS 11,15 NOCHE

FUTBOL FEMENINO

EQUIPO CASADAS

EQUIPO SOLTERAS

¡NO SE PIERDAN ESTOS INTERESANTES PARTIDOS!

2—2

Programa de Fiestas Patronales patrocinadas por el Ayuntamiento de San Antonio Abad

DIA 23

18.00. — Partido de Balonmano en el campo polideportivo de las Escuelas Graduadas de San Antonio.

22.00 — Recital en el Paseo Miramar a cargo de la Banda Contradía de Santo Domingo de Ibiza.

22.30 — Gran Mascletá en el Paseo Marítimo.

23.00 — Monumental Verbena y baile hasta la madrugada en el Paseo Miramar.

DIA 24 FIESTA DE SAN BARTOLOME

09.30 — Pasacalles a cargo de la Banda Militar de Cornetas y Tambores del Regimiento de Infantería Teruel n.º 48.

09.30 — Gran concurso de Tiro al Plato en los terrenos de Can Coix (Carretera de Santa Inés).

10.15 — Iniciación de Cucañas en el Paseo Miramar.

11.00 — Cucañas marítimas en el Muelle Viejo del puerto.

12.00 — Concierto en el Paseo Miramar a cargo de la Banda Municipal de Ibiza.

13.00 — Carrera de cintas en bicicletas y juegos diversos.

18.00 — Gran partido de fútbol (50 Aniversario del Club De-